

TÄMÄ TIEDOSTO SISÄLTÄÄ OSAN
ONNISTU ERIYTTÄMISESSÄ -KIRJAN LIITTEISTÄ.
LIITTEIDEN TULOSTAMINEN ON SALLITTU
MUUTOIN PAITSI KAUPALLISIIN TARKOITUKSIIN.
HUOM. KATSO OHJEET LIITTEIDEN KÄYTTÖÖN KIRJASTA.

ERIYTTÄMISEN TARPEIDEN SELVITTÄMINEN

Oppilaan nimi ja luokka: _____

Lomakkeen täytti: _____

OSA-ALUEET	KYLLÄ	EI	MISSÄ OPPIAINEESSA TAI TILANTEESSA ESIINTYY
Sosiaaliset taidot ja käyttäytyminen			
Oppilaalla on usein riitatilanteita, joita hän ei kykene itsenäisesti ratkaisemaan.			
Oppilas häiritsee usein opetusta.			
Oppilas on usein oppitunneilla omissa maailmoissaan tai ei seuraa opetusta.			
Työskentelytaidot			
Oppilas ei pysty seuraamaan opettajan ohjeita.			
Oppilas ei saa tunnilla tehtäviä tehtyä.			
Oppilas ei pysy paikallaan.			
Oppilas työskentelee selvästi luokkatovereita hitaammin.			
Oppilas saa säännöllisesti tehtävät tehtyä luokkatovereitaan nopeammin.			
Arviointi			
Oppilas ei saavuta asetettuja tavoitteita tai saavuttaa ne hyvin heikosti.			
Oppilaalta loppuu usein aika kesken tehtävissä tai hän saa aina tehtävänsä valmiiksi reilusti ennen muita.			
Oppilas suoriutuu selvästi tovereitaan heikommin tai selvästi ikätovereitaan paremmin.			
Oppilas saa säännöllisesti täysiä pisteitä kokeissa tai hän ei koskaan joudu ponnistelemaan tehtävissään.			
Kotitehtävät			
Oppilaalla menee säännöllisesti kohtuuttomasti aikaa kotitehtäviin (alaluokilla yli 30 min, yläluokilla 1 h).			
Oppilas ei yleensä selviydy kotitehtävistä itsenäisesti.			
Kotitehtävät kuormittavat oppilasta kohtuuttomasti.			
Kotitehtävät ovat usein tekemättä.			
Oppilaalle ei jää koskaan tehtäviä kotiin.			

Mitä enemmän oppilaalla on kyllä-rasteja, sitä systemaattisemmin hänen opetustaan tulee eriyttää. Eriyttämisen kohteeseen saat vinkkejä osa-alueista sekä oikeanpuoleisesta sarakkeesta.

ERIYTTÄMISEN VINKKIPANKKI: OPETUSJÄRJESTELYT

Rastita kokeillut toimenpiteet. Lisää tarvittaessa uusia.

- Oppilas on osallistunut tukiopetukseen yksin tai ryhmässä.
- Oppilas on osallistunut tukiopetukseen ennakoivasti.
- Oppilaalla on ollut käytössään koulunkäynninohjaajan tukea.
- Oppilas on osallistunut erityisopetukseen joko yksin tai ryhmässä.
- Oppilas on saanut erityisopetusta samanaikaisopetuksena muun ryhmän mukana.
- Oppilas on osallistunut toisen (saman, alemman tai ylemmän) luokkatason tunnille.
- Oppitunnilla on ollut mukana useampi opettaja (samanaikaisopettajuus).
- Opetuksessa on hyödynnetty joustavaa ryhmittelyä omassa luokassa (taitojen, opetussisältöjen, työskentelytyylien, sosiaalisten suhteiden tai kiinnostuksen kohteiden mukaan).
- Joustavaa ryhmittelyä on kokeiltu luokka-asteen sisällä tai eri luokka-asteiden kesken.
- Opetuksessa on hyödynnetty jakotunteja erilaisin ryhmäjaoin.
- Oppitunteja on palkitettu rinnakkaisluokan tai luokkatason kesken joustavan ryhmittelyn mahdollistamiseksi.
- Opetusryhmiä on ajoittain pienennetty oppitunteja palkittamalla.
- Opetuksessa on hyödynnetty luovuustuntia yksilölliseen työskentelyyn.
- Oppilaan koulupäivää on väliaikaisesti lyhennetty (huom. vaatii hallinnollisen päätöksen).
- _____
- _____
- _____

ERIYTTÄMISEN VINKKIPANKKI: OPPIMISYMPÄRISTÖ

Rastita kokeillut toimenpiteet. Lisää tarvittaessa uusia.

FYYSINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

- Oppilaan istumapaikka on sijoitettu kauaksi häiriötekijöistä, esimerkiksi ovesta tai ikkunasta.
- Oppilaan ja luokan kanssa on keskusteltu yksilöllisistä oppimistavoista ja tarpeista.
- Oppilaan yksilölliset tarpeet on sanallistettu oppilaalle, ja oppilas on ne ymmärtänyt.
- Fyysiset oppimisedellytykset luokassa on tarkistettu (ilmanvaihto, lämpötila, valaistus).
- Oppilaan näkeminen taululle on varmistettu.
- Oppilaan työpiste on säädetty sopivaksi.
- Oppilaan työpistettä on rajattu sermein.
- Oppilaan istumapaikka on siirretty opettajan lähelle.
- Oppilaan istumapaikka on ollut tarkkaavaisen oppilaan lähellä.
- Erilaisia istumajärjestyksiä on kokeiltu luokassa (ryhmissä, pareittain, yksin).
- Luokassa on huolehdittu siisteydestä ja selkeydestä (esim. seinällä olevat tavarat ovat suorassa ja ehjiä).
- Luokassa on merkitty kaikille tavaroille oma paikkansa.
- Luokasta on karsittu ylimääräisiä ärsykeitä (esim. kuvia ja julisteita seiniltä).
- Luokassa on käytössä kännykkäparkki tai oppilasta on ohjattu puhelimen käytön rajaamiseen.
- Luokkaan on järjestetty erilaisia oppimispisteitä tai tiloja (esim. ryhmätyö, lukupiste).
- Koulun eri tiloja on hyödynnetty eriyttämisessä.
- Koulussa on käytössä rauhoittumiseen soveltuvia tiloja, ja oppilasta on ohjattu niiden käyttöön.
- Työskentelyn häiriötekijöitä on pyritty karsimaan yksilöllisesti (kuulosuojaimet, lippalakki, huppu).
- Keskittymistä on ohjattu yksilöllisesti esimerkiksi musiikin kuuntelu sallimalla.
- Oppilaan yksilöllistä työskentelyä on kokeiltu erilaisissa paikoissa luokassa (sohva, lattia).
- Oppilaan kanssa on kokeiltu yksilöllistä havaintomateriaalia.
- Koulun tiloja ei ole nimetty sukupuolittuneesti (esim. tyttöjen ja poikien WC:t).
- _____
- _____

ERIYTTÄMISEN VINKKIPANKKI: OPPIMISYMPÄRISTÖ

Rastita kokeillut toimenpiteet. Lisää tarvittaessa uusia.

PSYYKKINEN JA SOSIAALINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

- Luokkaa on ryhmitetty systemaattisesti tai säännöllisesti pitkin lukuvuotta.
- Oppilaan istumajärjestys on valittu niin, että se tukee vuorovaikutusta ja oppilaan persoonallisuutta.
- Oppilaalla on kokeiltu yksilöllisiä välituntikäytäntöjä (rajattu välituntialue tai -aika, välitunnit aikuisen kanssa, sisävälitunnit).
- Uusia tilanteita ja siirtymiä on ennakoitu oppilaan kanssa.
- Oppilaalla on ollut kiinteä ryhmä, työpari tai kummioppilas, jonka kanssa hän on työskennellyt.
- Opetusryhmiä on varioitu, ja ne on muodostettu opettajan johdolla.
- Oppilaita ei ole jaoteltu sukupuolen perusteella.
- Vuorovaikutustilanteita on harjoiteltu.
- Oppilaalla on ollut eriytetty vastauskäytäntö luokassa.
- Eriyttävää toimintakulttuuria on sanallistettu luokassa.
- Esiintymistilanteet on ennakoitu ja eriytetty luokassa.
- _____
- _____
- _____
- _____

ERIYTTÄMISEN VINKKIPANKKI: OPETUSMENETELMÄT

Rastita kokeillut toimenpiteet. Lisää tarvittaessa uusia.

- Oppilaan tai luokan kanssa on harjoiteltu opiskelutekniikoita (esim. tarvittavat työvälineet, lukutekniikat, työskentelyn vaiheet, kokeeseen valmistautuminen).
- Luokassa on ollut käytössä kuvallinen tai kirjallinen tuki sanallisen ohjeen lisäksi.
- Oppilas on saanut yksilölliset ohjeet työskentelylleen.
- Oppilaalla tai luokassa on ollut käytössä toiminnanohjauskortteja.
- Oppilas on edennyt yksilöllisesti sisältöjen osalta.
- Oppilaalla on ollut yksilölliset suoritustavat tunnilla (esim. sanatasoiset vastaukset).
- Oppilaan työskentelyaikaa luokassa on yksilöllistetty (esim. Time Timerin avulla).
- Oppilaan kirjoittamisen tukena on hyödynnetty muita oppilaita.
- Oppilas on saanut vastata ja tehdä tehtäviä suullisesti ja nauhoittaa ne esimerkiksi puhelimellaan.
- Oppilas on saanut eriyttävät kotitehtävät (esim. erimittaiset tai erilaiset tehtävät, vain tiettyihin aineisiin keskittyminen).
- Oppilasta on tuettu kotitehtävien merkitsemisessä ja muistamisessa (läksyviikko, opettajan tai koulukaverin tuki).
- Oppilas on tehnyt kotitehtävät suullisesti tai kuvallisesti ja tallentanut ne puhelimella tai tabletilla.
- Oppilaan koulupäivän struktuuria on tuettu (esim. selkeät aloitukset ja loputukset, päiväohjelma esillä).
- Oppilaalla on ollut käytössään palkkiojärjestelmä onnistumisista.
- Oppilas on saanut säännöllisesti yksilöllistä palautetta onnistumisistaan.
- Oppilaalla on ollut käytössään eriyttävää tai yksilöllistä opetusmateriaalia.
- Oppilaalle on asetettu yksilölliset tavoitteet, ja oppilas on ollut niistä tietoinen.
- Oppilaiden erilaiset kielitaustat on otettu huomioon opetuksessa.
- Tasa-arvoon on kiinnitetty huomiota niin työtavoissa, oppimateriaalissa kuin koulun rakenteissa.
- Oppilaalla tai luokassa on kokeiltu urakkatyöskentelyä.
- Oppilaille on annettu lista tehtäviä, joista jokainen on saanut valita mieleisensä joko aiheen tai tason mukaan.
- Luokassa on kokeiltu pysäkkityöskentelyä.
- Luokassa on kokeiltu projektityöskentelyä.
- Luokassa on kokeiltu tutkivan oppimisen eri muotoja (strukturoidu tutkimus, kontrolloitu tutkimus, ohjattu tutkimus, vapaa tutkimus).

ERIYTTÄMISEN VINKKIPANKKI: OPPIMISEN TUKIMATERIAALI

Rastita kokeillut toimenpiteet. Lisää tarvittaessa uusia.

- Oppilaalla on ollut käytössään ylimääräistä havaintomateriaalia työskentelynsä tueksi (esim. Multilink-palikat matematiikassa).
- Oppilaalla on ollut käytössään e-kirja.
- Oppilaalla on ollut käytössään alemman tai ylemmän luokan materiaalia.
- Oppilaalla on ollut käytössään selkotekstit.
- Oppilaalla on ollut tukenaan materiaalia omalla äidinkielellään.
- Oppilaalla on ollut lukemisen tukena käytössään äänikirjat.
- Oppilaalla on ollut lukemisen ja kirjoittamisen tukena tabletti tai tietokone.
- Oppilaalta ei ole vaadittu käsin kirjoittamista, vaan hän on käyttänyt kirjoittamisen tukena tietokonetta ja tekstinkäsittelyohjelmaa.
- Oppilas on hyödyntänyt omaa laitettaan opetuksessa (esim. puhelinta tai tablettia).
- Oppilaalla on ollut erityisiä järjestelyjä tarkkaavaisuutensa ohjaamiseen (esim. sermit, kuulosuojaimet, lippis, musiikin kuuntelun salliminen).
- Oppilaalla on ollut erityisiä järjestelyjä fyysisen energian ohjaamiseen tunnilla (esim. stressipallo, piikkityyny, liikkuminen luokassa).
- Oppilaan työskentelyä on rytmitetty eri tavoin (tiimalasi, valmiiksi ositetut urakat).
- _____
- _____
- _____
- _____

ERIYTTÄMISEN VINKKIPANKKI: OPPIMISEN ARVIOINTI

Rastita kokeillut toimenpiteet. Lisää tarvittaessa uusia.

- Oppilaan ennakko-osaamista on kartoitettu.
- Oppilaan yksilölliset tavoitteet on varmistettu, ja oppilas on ollut niistä tietoinen.
- Oppilas on osallistunut tavoitteiden asettamiseen.
- Asetettuja tavoitteita on tarkasteltu säännöllisesti.
- Oppilas on saanut vaikuttaa siihen, miten osaamista ja oppimista arvioidaan.
- Itsearviointia on harjoiteltu, ja sitä on tehty säännöllisesti myös työskentelyn aikana.
- Vertaisarviointia on harjoiteltu, ja sitä on tehty säännöllisesti myös työskentelyn aikana.
- Arviointia on suoritettu painottaen kotitehtäviin tai tunnilla tehtyihin tuotoksiin.
- Oppilaan kanssa on pidetty säännöllisesti oppimiskeskusteluja.
- Oppilaan arviointina on kokeiltu portfolioa.
- Oppilaan arviointina on kokeiltu kirjallista tai videoitua oppimispäiväkirjaa.
- Oppilaan arviointina on kokeiltu esitelmää.
- Oppilaan arviointina on kokeiltu projektia.
- Oppilaan arviointina on kokeiltu videoituja tallenteita oppilaan työskentelystä joko koulussa tai kotona.
- Oppilaan arviointina on kokeiltu draamaa ja roolileikkejä.
- _____
- _____
- _____
- _____

KOEJÄRJESTELYT

- Kokeeseen valmistautumista on eriytetty kertomalla oppilaalle kysymykset etukäteen.
- Oppilas on saanut itse laatia koekysymykset.
- Oppilaalla on kokeiltu suullista koetta.
- Oppilaalla on kokeessa lisätty aikaa.
- Oppilas on saanut tehdä kokeen osissa.
- Oppilaan tehtävännäyttämys on varmistettu ennen koekysymyksiin vastaamista.
- Oppilaalla on kokeiltu kotikoetta.
- Oppilaalla on kokeiltu parikoetta.
- Oppilaalla on kokeiltu ryhmäkoetta.
- Oppilaalla on kokeiltu avointa koetta (esim. oppikirjan tuella tehtävä koe).
- Oppilas on saanut tehdä itselleen niin sanotun lunttilapun kokeeseen.
- Suomea vieraana kielenä puhuva oppilas on voinut vastata kokeeseen osaksi tai kokonaan omalla äidinkielellään.
- Oppilasta on kannustettu vastaamaan tehtäviin tarvittaessa monikielisesti.
- Oppilaalla on ollut täysin eriytetty koe (esim. monivalintakysymykset).
- _____
- _____
- _____
- _____

APULOMAKE ERIYTTÄMISEEN JA TUKILOMAKKEIDEN LAATIMISEEN
(täydennä tarpeen mukaan)

Oppilaan nimi ja luokka

AIHE/OPPIAINE

TOIMENPIDE	MILLOIN KOKEILTU / VARMISTETTU?	OPETTAJAN HUOMIOITA

ITSEARVIOINTI

NIMI JA LUOKKA: _____

TAVOITTEENI (ASETETAAN YHDESSÄ OPETTAJAN KANSSA):

RATKAISUMALLINI:

OMA ARVIONI:

OPETTAJAN PALAUTE:

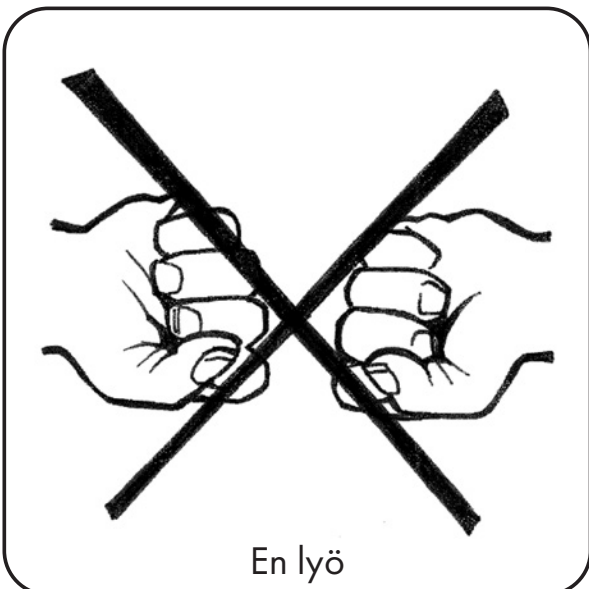
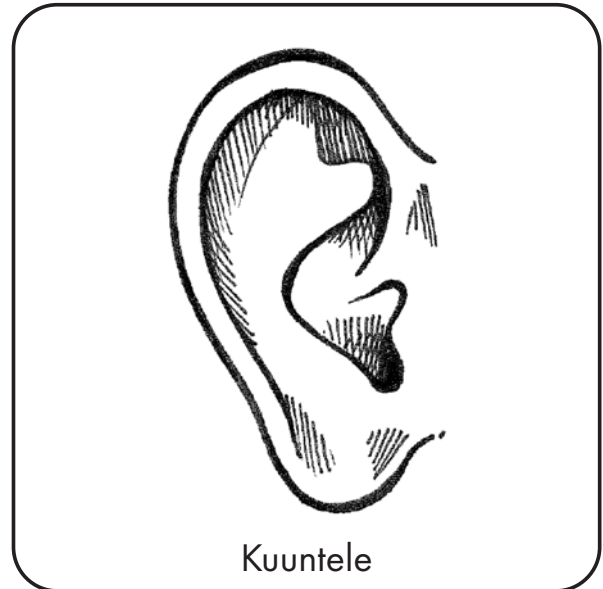
KODIN TERVEISET:

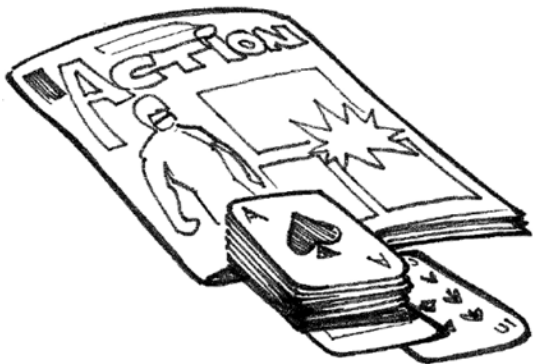

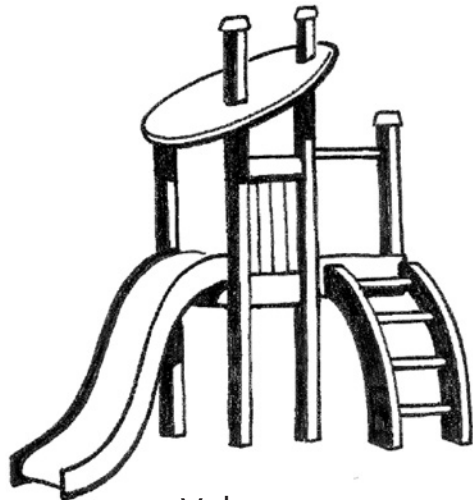

TYÖSKENTELYN JA TOIMINNANOHJAUKSEN KORTTEJA

Vapaata leikkiä tai aikaa

Välitunti

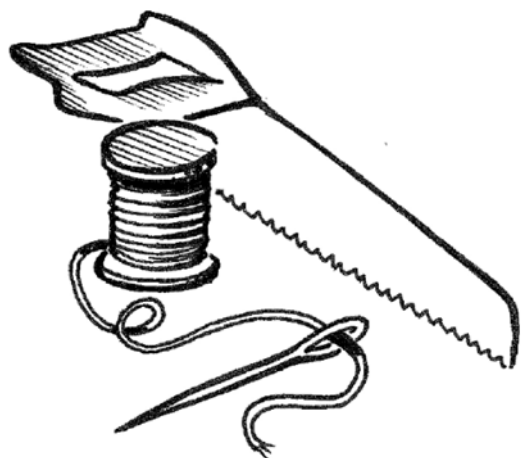
Ruokailu

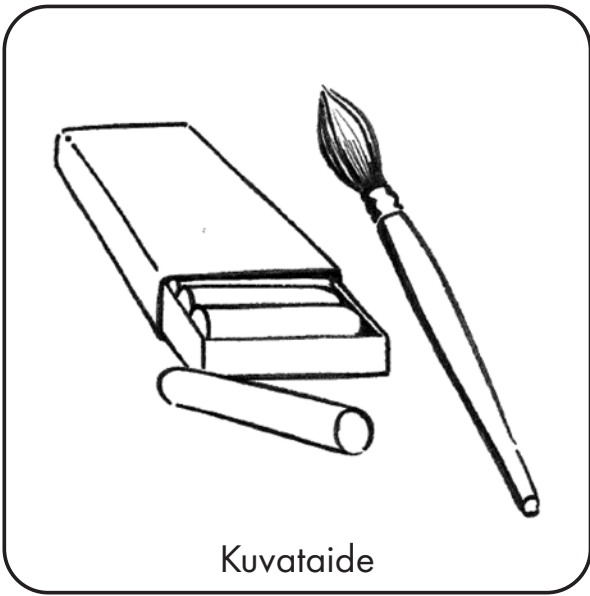
Musiikki

Liikunta

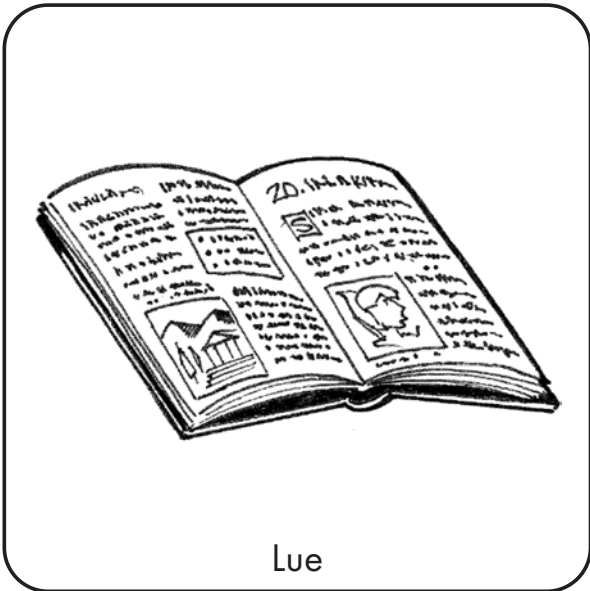
Käsityö

Kuvataide

Viittaa

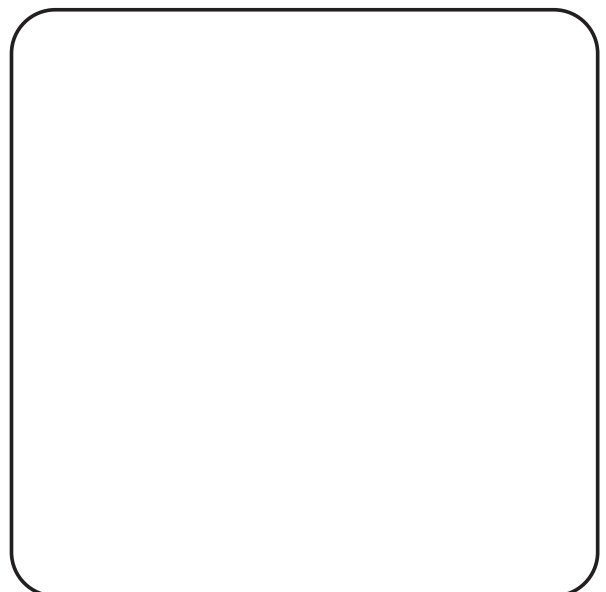
Lue

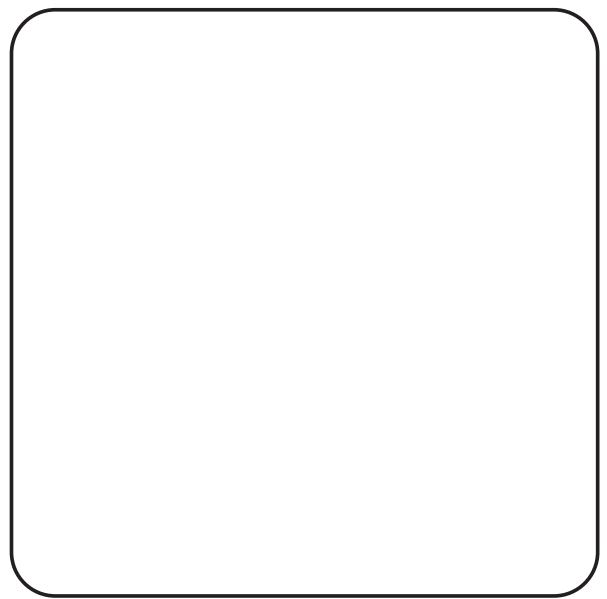
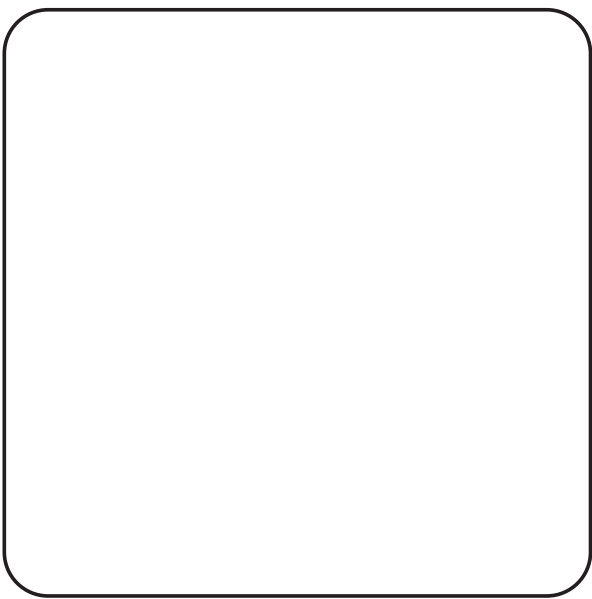
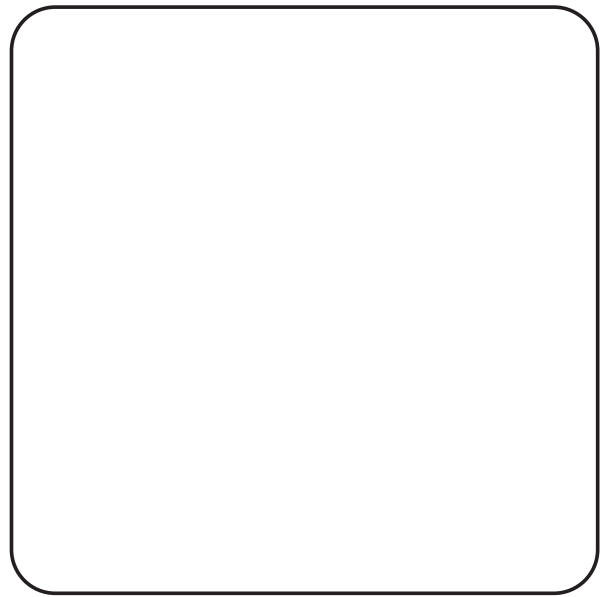
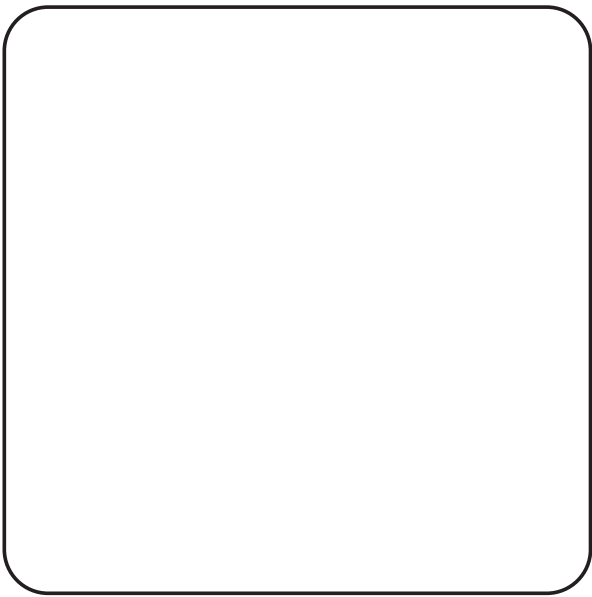
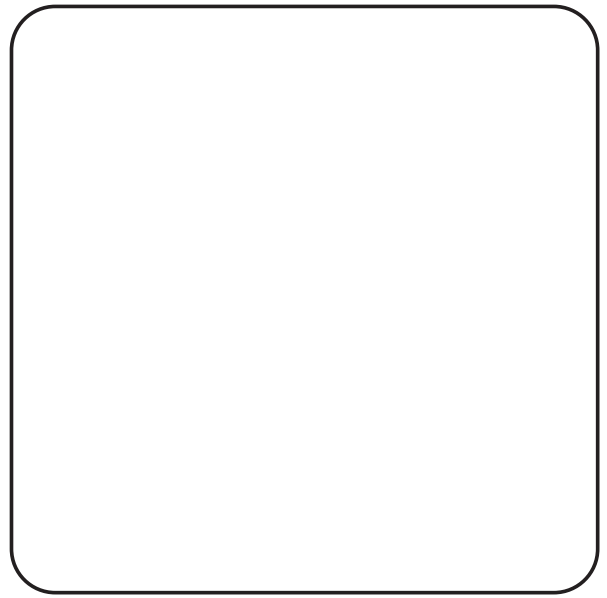
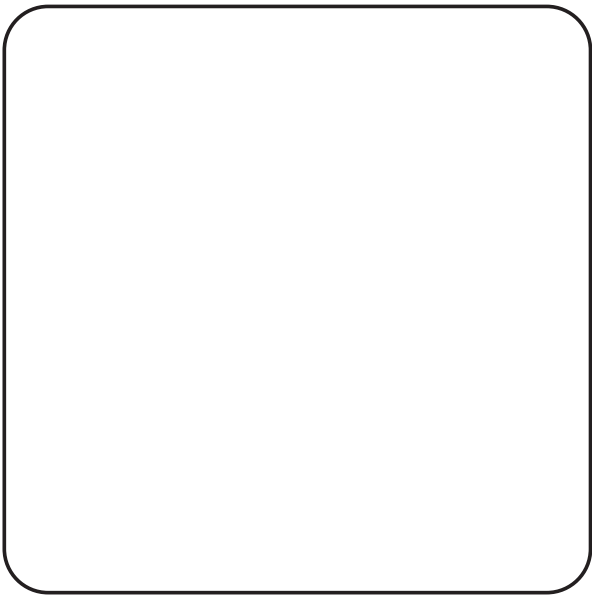

Tarkista

Tee tehtävä

OPPILAAN SUUNNITELMA LUOVUUSTUNNILLE

LUOVUUSTUNTISUUNNITELMA

NIMI/NIMET: _____

AIHE: _____

1. MITÄ HALUAT TARKALLEEN OTTAEN SELVITTÄÄ PROJEKTISSA JA MIKSI?

---

2. MITÄ MUUTA TOIVOT OPPIVASI PROJEKTISSA?

---

3. MITÄ MATERIAALIA TARVITSET TYÖSKENTELYYSI?

---

4. MILLAISEN TUOTOKSEN AJATTELET TEKEVÄSI JA MITEN ESITTELET PROJEKTISI MUILLE?

---

5. MILLAISTA APUA TAI TUKEA TOIVOT MINULTA PROJEKTISSA?

OPPIMISPÄIVÄKIRJAPOHJA LUOVUUSTUNNILLE

Luovuustunnin oppimispäiväkirja		
Nimi/nimet:		
Päivämäärä	Mitä tein tai opin tänään?	Suunnitelmani tai tavoitteeni ensi kerralle?